

Anders

Ja

D66 Heusden

Verkiezingsprogramma 2010 - 2014

Voorwoord Alexander Pechtold: Anders Ja D66

Er is zoveel te doen!

Ik ben blij dat u dit verkiezingsprogramma leest. Dat u de tijd en moeite neemt om u te verdiepen in de ambities, plannen en ideeën van D66. Graag maak ik van deze mogelijkheid gebruik om onze prioriteiten met u te delen. Toe te lichten waarop wij in de komende periode onze energie gaan richten.

D66 kiest voor vernieuwing omdat het nodig is. Nederland is een mooi en welvarend land. Maar ook een land dat heeft stilgestaan, terwijl de wereld veranderde. Een land dat belangrijke beslissingen te lang voor zich uitgeschoven heeft. Een land dat vraagt om verandering. Om een nieuw perspectief, een stip aan de horizon. Niet angstig voor de toekomst, maar optimistisch. Vol vertrouwen in de eigen kracht van mensen.

Wij durven te kiezen, en inderdaad, daarmee zetten wij ons af tegen het grijze gemiddelde en de huidige politiek van stilstand. Wij hebben een alternatief, een eigen ambitieuze vernieuwingsagenda. Een agenda om Nederland een voortrekker en baanbreker in de 21e eeuw te maken. Een agenda waarmee wij volmondig 'Ja' zeggen tegen de uitdagingen en kansen van morgen.

We moeten zorgen dat werknemers flexibel en weerbaar worden. Dat ook starters een huis kunnen kopen. Echt werk maken van kennis en innovatie. En van de doorbraak naar een duurzame economie. Met een overheid die zijn beperkingen kent, maar doet wat zij belooft. In een samenleving gericht op ruimte voor individuele ontplooiing. Die mensen niet verdeelt maar helpt emanciperen. Net als D66 verschillen tussen mensen positief waardeert, omdat ze veerkracht en creativiteit brengen.

In maart kunt u uw stem weer laten horen. Dan kunt u kiezen voor vernieuwing. Dan bepaalt u hoe uw gemeente er uit gaat zien. Daar moet de verandering beginnen. Dicht bij huis. In uw gemeente, uw wijk, uw straat. Want na meer dan 10 jaar ervaring in de lokale politiek als gemeenteraadslid, wethouder en burgemeester, weet ik dat de meeste van uw ergernissen en ongemakken daar worden opgelost. Ook in uw gemeente staan gemotiveerde en deskundige D66-kandidaten klaar om vol optimisme de verandering vorm te geven. In dit verkiezingsprogramma vindt u onze voorstellen daarvoor, passend in onze vernieuwingsagenda. Met 5 kernpunten: werken, kennis, duurzaamheid, wonen en kwaliteit van de overheid.

Stilstaan of hervormen: werken in de 21e eeuw

In economisch zwaar weer moet de vernieuwing beginnen op de arbeidsmarkt. D66 is overtuigd van de kracht en vindingrijkheid van mensen en bedrijven. Ook in de crisis waarin wij nu verkeren, zal die kracht de economische ommekeer moeten drijven. De overheid moet voorwaarden scheppen en barrières voor mensen wegnemen. Niet doen alsof mensen nog steeds hun hele leven dezelfde baan houden. Die baan is tijdelijk, uw vaardigheden blijven.

D66 wil meer flexibiliteit en persoonlijke weerbaarheid. Meer solidariteit tussen jong en oud, actief en niet-actief, insiders en outsiders. Wij pleiten voor het geleidelijk verhogen van de AOW leeftijd, voor het verhogen van de arbeidsparticipatie van oudere werknemers, outsiders en ouders, een vernieuwd ontslagrecht. Kortom: een arbeidsmarkt voor de 21e eeuw.

Eindelijk werk maken van kennis en innovatie

Het belang van kennis en innovatie is glashelder. Er is veel gepraat maar weinig actie. Onze handen jeuken. Alleen het allerbeste onderzoek en onderwijs is goed genoeg. Goed onderwijs is de beste garantie voor persoonlijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling. De basis voor een samenleving waarin iedereen tot zijn recht komt en alle mensen de kans krijgen het beste uit zichzelf te halen. Wij willen tot de top behoren, niet tot de middelmaat. Dat betekent veel meer investeren. Maar ook meer vrijheid voor scholen en leraren om dat onderwijs, samen met ouders en leerlingen in te richten. Minder bureaucratie en regels van bovenaf. Meer ruimte voor ontplooiing. Meer leren, meer stimuleren, meer doorstroming en minder uitval. Daarom pakken gemeenten zwakke scholen, slechte huisvesting en schooluitval aan.

Omwenteling naar een duurzame economie en samenleving

Meer ambitie, meer durf, meer vrijheid en minder regels. Met die houding kunnen we ook de omwenteling naar een duurzame economie en samenleving maken. We zijn het verplicht aan komende generaties onze samenleving en economie te verduurzamen en klimaatverandering tegen te gaan. Nu is het moment daarvoor. De natuur in onze steden en dorpen, onze wateren en onze wereld beschermen. De ecologische 'voetafdruk' van ons land en onze generatie moet terug naar een eerlijker aandeel. Niet met symboolpolitiek, doemdenken of luchtfietsen. Maar met innoveren en stimuleren en alleen waar nodig verplichten en verbieden. Al onze creativiteit en innovatiekracht inzetten. Op duurzame technologie, groene energie, schoon wonen, werken en vervoeren.

De vastgelopen woningmarkt hervormen

Niet alleen de arbeidsmarkt, ook de woningmarkt zit op slot. Regels voor huursubsidie, bouwprocedures, hypotheekrenteaftrek en sociale woningbouw hebben de markt vast laten lopen. Wij moeten haar weer in beweging brengen. We moeten woningcoöperaties hervormen. Zij moeten goed gecontroleerde publieke organisaties zijn, zonder commerciële neventaken en avonturen. Duidelijk zijn in wat de private sector kan regelen en wat een publieke zaak is. De woningmarkt moet minder regels krijgen zodat meer en meer verschillende huizen gebouwd worden. Zodat starters ook in de steden een woning kunnen kopen.

De overheid is er voor u

Met die gedachte is D66 meer dan 40 jaar geleden opgericht. En nog steeds is deze actueel. We zien macht zonder tegenmacht. Een overheid die uitbreidt, opschuift en binnendringt. Maar niet doet wat ze belooft. Er zijn nieuwe regenten. Mensen die met regeltjes komen die uitgaan van wantrouwen in plaats van vertrouwen, die onze burgerlijke vrijheden onder druk zetten, regels die ontplooiing van mensen in de weg staan. De overheid is er voor de mensen en niet andersom. Wij willen een overheid die 'Ja' zegt en ruimte biedt voor initiatieven. En de overheid moet zekerheid bieden over het uitvoeren van haar kerntaken. Goede dienstverlening, kwaliteit in het onderwijs, goed openbaar vervoer, een leefomgeving die schoon, heel en veilig is. Daarbij vindt D66 dat we zoveel mogelijk zaken zo dicht mogelijk bij de burger moeten organiseren. In gemeenten, want daar is maatwerk en verantwoording het best mogelijk.

Ons perspectief op mens en maatschappij – individuen die zich ontplooiën

Onze vernieuwingsagenda sluit aan bij ons perspectief op mens en maatschappij. D66 houdt van verschillen. Mensen zijn niet gelijk, wel gelijkwaardig. Bij D66 is ieder mens er één. Niet één van velen maar uniek en waardevol. D66 waardeert juist de verschillen tussen mensen. D66 vertrouwt op de eigen kracht van mensen. In een maatschappij die bloeit als er ruimte is voor individuele ontplooiing. Wie zichzelf kan redden moet de ruimte krijgen om eigen keuzes te maken. Wie tijdelijk een steuntje in de rug nodig heeft moet kunnen rekenen op de overheid. Krachtige individuen en hun onderlinge samenwerking zijn de bouwstenen voor solidariteit en voor samen leven; niet de overheid.

In een Nederland met nieuw optimisme kunnen we ons ook losmaken van het splijtende integratiedebat. D66 deelt u niet in. Wij denken niet in gezinnen, geslachten, generaties of geloven. U bent uzelf met eigen talenten en eigen verantwoordelijkheden. Daarom verzet D66 zich tegen een overheid of politiek die mensen vooral als onderdeel van een groep benadert, als familielid, als werknemer of als aanhanger van een bepaald geloof. U bent uniek en geen gemiddelde of stereotype. Daarom willen wij ook weg van het traditionele integratiebeleid. Vooral werken aan emancipatie. Onderwijs en arbeidsmarkt zijn daarvoor de sleutels. Natuurlijk met oog voor terechte ergernissen over overlast, onveiligheid en geweld. Die mogen niet worden geaccepteerd als cultuurverschil maar worden aangepakt door politie en justitie, zonder onderscheid. Etniciteit en achtergrond zijn geen excuus, en ook geen verwijt. Iedereen verdient gelijke kansen en gelijkheid voor de wet. En daarbij heeft de overheid wél een rol.

Vernieuwing start aan de basis – het belang van lokale verkiezingen

De vernieuwingsagenda van D66 zal niet zonder slag of stoot gerealiseerd worden. Dat doen we samen met u. Voor, tijdens en na de verkiezingen. D66 vertrouwt op de kracht van het lokaal bestuur. Voor heel veel zaken is lokaal maatwerk beter dan regels uit Den Haag. Sterk lokaal bestuur vraagt ook om vernieuwing. Krachtige gemeenten, met heldere verantwoordelijkheden en bijpassende middelen, meer inspraak en verantwoording, meer gekozen bestuurders. En kleinschalige voorzieningen, met de menselijke

maat. U vindt verderop in dit verkiezingsprogramma meer over onze plannen in uw gemeente.

Ik wilde deze kans gebruiken om die lokale plannen in een bredere context te plaatsen. Ook dit programma vormt een belangrijke bouwsteen in onze vernieuwingsagenda. Ik vraag u de plaatselijke D66 kandidaten dan ook te steunen en op 3 maart 2010 D66 te stemmen.

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'A. Pechtold'.

Alexander Pechtold
Fractievoorzitter D66 in de Tweede Kamer

Anders

Ja

D66

Inhoudsopgave

Voorwoord door Alexander Pechthold	- 2
Inhoudsopgave	- 6
Heusden aan de top	- 7
Bestuur	- 9
Beheer	- 11
Samenleving	- 15
Ruimte	- 21
Sociaal-liberale richtingwijzers	- 27
De vijf sociaal-liberale richtingwijzers	- 28
Colofon	- 30

Anders

Ja

D66

D66

Heeft vertrouwen in de
kracht van mensen

Heusden duurzaam aan de top

Duurzaam betekent: verder kijken dan de korte termijn. Kijken naar het milieu, maar ook breder dan het milieu. Duurzaamheid heeft ook betrekking op wonen, werken en sociale samenhang. D66 wil de gemeente op een hoger plan brengen op alle facetten van het gemeentebestuur: wonen, samenleven, milieu, cultuur. Daarvoor is een betere stijl van besturen nodig.

De gemeente Heusden scoort in een landelijke vergelijking van het weekblad Elsevier met andere gemeenten over alle relevante beleidsterreinen gemiddeld. D66 Heusden vindt dat niet voldoende. De huidige coalitie heeft een aantal stappen gezet in de goede richting: voorbereiden van de structuurvisie, van nieuwe wijken en van renovatie van oude wijken (Oudheusden), en verbetering van het overleg binnen de gemeente. Het sociale beleid is in goede bedoelingen blijven steken, vooral het jeugdbeleid en WMO-beleid. De veelbelovende 'Heusdense manier van werken' is ook tijdens deze raadsperiode een utopie gebleven.

Het kan en moet beter. D66 Heusden wil dat de gemeente in de komende vier jaar een grote sprong maakt op de ranglijst van Nederlandse gemeenten: minstens 50 plaatsen hoger.

Het belangrijkste middel is versterking van het democratisch gehalte van de gemeente. De huidige coalitie heeft een belangrijke stap gezet door in de beleidsvoorbereiding naast de politieke partijen ook deskundigen en belanghebbenden te betrekken. D66 wil een stap verder gaan. Hoe? Dat leest u in de paragraaf over besturen.

Daarnaast zet D66 Heusden in op veel inhoudelijke onderwerpen die u in de paragrafen over besturen, ruimtelijke ordening, duurzaamheid en samenleving aandacht krijgen.

D66 Heusden heeft vertrouwen in de kracht van mensen

D66 Heusden kan ook nieuwe krachten goed gebruiken. Wij verwelkomen u graag als actief lid. Vijfduizend nieuwe leden gingen u landelijk voor sinds januari 2008. Politiek is niet voor een kleine elite. Politiek is voor iedereen.

Besturen van een gemeente: integer, open en resultaatgericht

Integriteit van handelen staat hoog op de politieke en maatschappelijke agenda. De laatste decennia zijn er te veel schandalen geweest om er maar vanzelf van uit te gaan dat het met de publieke moraal wel goed zit.

Bedrijven hebben door allerlei boekhoudschandalen gedragscodes geformuleerd. Dat geldt tevens voor de overheid. In de huidige tijd wordt de zelfverrijking van banken aan de kaak gesteld. Integriteit komt op de agenda te staan als er iets fout gaat. Bij macht hoort ook moraal. In feite staat integriteit juist voor je werk goed doen. Dat betekent voor het gemeentebestuur dat het zich tot het uiterste inspanst om voor de inwoners het algemeen belang te dienen, en dat het op zijn verantwoordelijkheid kan worden aangesproken.

Voor gemeentebestuurders ligt hier een aantal bedreigingen op de loer, zoals toegeven aan cliëntisme (de eigen achterban bevoordelen) en toegeven aan Nimbygedrag (not in my backyard). Dit vraagt van de bestuurder dat hij het algemeen belang en het groepsbelang tegen elkaar afweegt. Daarbij is te denken aan de afweging van een kortetermijnwinst tegenover de opbrengst op langere termijn. Bij duurzaam bouwen bijvoorbeeld lijken de belangen soms haaks op elkaar te staan; besparingen op langere termijn, zowel in geld als in natuurwaarden, zijn alleen te realiseren door hogere investeringen op korte termijn.

Daarom is het van belang dat bestuurders volstrekt helder zijn in de voorbereiding en uitvoering van het beleid. Informatie achterhouden is voor gemeentebestuurders een doodzonde.

In de beleidsvoorbereiding dient de bestuurder ook zich te (laten) informeren over wat er leeft onder de burgers. Hoewel het besluitvormingsproces onder de huidige coalitie verbeterd is, kunnen bestuurders op dit punt een nog hoger resultaat

bereiken. Wij stellen voor om daar waar het moeilijk is, met een voldoende aantal belanghebbenden te communiceren en met de cultuurraad, de sportraad, de wijkraden of welzijnsraad in gesprek te gaan.

Het is D66 Heusden een doorn in het oog dat het beleid en de doelstellingen van de gemeente vaak zo soft zijn. Er worden allerlei vage doelen en ambities geformuleerd, waardoor meestal de concreet beoogde resultaten ontbreken. Deze worden ook niet systematisch gemeten en gerapporteerd.

Bovengenoemde voorstellen zullen een fundamentele omslag vergen van een vooringenomen naar een open communicatie met burgers en met de raad. Wie wel eens een debat in de raad heeft gevolgd zal beseffen dat deze omslag een grote verandering in houding en gedrag zal vragen.

De gemeente Heusden heeft landelijk furore gemaakt met 'de Heusdense manier van werken'. Van de trots daarover is niets meer over. Ondanks alle automatisering is de gemeente nog steeds traag in de beantwoording van vragen, kost het veel tijd voordat nieuwe plannen door de raad geloodst zijn. Denk daarbij aan de ontwikkeling van het Geerpark, de Wolput-West, het centrum van Vlijmen, de renovatie van Oudheusden. Het gaat allemaal erg traag.

Dat moet beter. Dat kan beter.

Han Vonk
Lijsttrekker D66 Heusden

Anders

Ja

D66

**D66 wil een
open, integer en
resultaatgericht
bestuur**

Bestuur

Visie D66 Heusden

Het cluster Bestuur kent in de gemeente Heusden de volgende werkvelden:

- Financiën, begroting en jaarrekeningen
- Aankoop- en verkoopbeleid
- Heusdense manier van werken
- Vergaderprocedures raad en college, inspraak
- Wijkraden of dorpsraden
- Gemeentehuis

Algemeen

Bij Bestuur gaat het om de activiteiten van de bestuursorganen, de raad en het college. Deze bestuursorganen krijgen ambtelijk advies en ondersteuning. Communicatie met inwoners, publieksgroepen, instellingen en bedrijven is een belangrijk onderdeel van het openbaar bestuur. Een goede communicatie is het halve werk. Met slechte communicatie komt er veel extra werk bij.

Wijkgericht werken en burgerparticipatie

Het college van B&W heeft in de afgelopen periode aanzetten gegeven voor actieve burgerparticipatie (wijkpanels in samenwerking met Stichting Woonveste, wijkbezoek Nieuwkuijk en de start van wijkgericht werken door de buitendienst).

D66 Heusden vindt het een goede zaak dat deze manier van werken versterkt wordt voortgezet. Het is van belang de inwoners in een vroeg stadium te betrekken bij hun wijk. Zij vormen immers met elkaar de wijk.

De Heusdens manier van werken

De de gemeente heeft de Heusdense manier van werken ingevoerd met de ambitie om als voorbeeld voor anderen te kunnen dienen. Het uitgangspunt hierbij is 'de burger centraal', wat de gemeente wil bereiken door innovatief, integraal en flexibel te werken.

In 2008 is dit concept tegen het licht gehouden met de bedoeling het goede te behouden en daar waar nodig of gewenst te verbeteren.

D66 Heusden is van mening dat de Heusdense manier van werken technisch geslaagd is, maar in een aantal gevallen toch niet het gewenste resultaat bereikt heeft. Een manier van werken gaat namelijk ook over de

mensen die het werk moeten doen: ambtenaren en bestuurders. Er zijn voorbeelden waar de gemeente haar ambities op dit terrein niet bij benadering heeft waargemaakt, en dan past meer bescheidenheid.

Gemeentehuis en dienstverlening

De gemeente Heusden brengt de dienstverlening dicht bij de inwoners door op drie locaties diensten aan te bieden in de frontoffice. Voor de locaties Drunen en Vlijmen is dit het hele pakket aan gemeentelijke diensten. In de vesting Heusden gaat het om een beperkt pakket aan diensten.

D66 Heusden is van mening dat de situatie zo moet blijven zoals die is. Er dient geen nieuw gemeentehuis te komen. Dat is verspilling van openbare financiën.

De gemeente gaat, in navolging van het Rijksprogramma Duurzaam Inkopen, duurzaam inkopen. D66 roept de gemeente op om dat programma zo veel en zo snel mogelijk te volgen en niet zelf nieuwe dingen te gaan verzinnen. Daarbij geldt: milieudoelstellingen moeten specifiek, meetbaar en realistisch zijn.

De hondenbelasting blijft, als het aan D66 ligt. Niet omdat wij deze belasting effectief vinden, maar eenvoudig omdat alle partijen in de Heusdense raad de vorige keer plechtig hebben beloofd om haar af te schaffen en het niet hebben gedaan.

D66 doet niet aan loze beloften. We hopen dat meer groen in de wijken de hondenliefhebber tot betere gedachten zal brengen.

Beheer

Algemeen

In het cluster beheer worden de volgende werkvelden bestreken: verkeer en vervoer, gebouwenbeheer en eigendommen, beheer groen en vesting Heusden, milieu en afval.

D66 Heusden streeft naar een duurzaam en harmonieus evenwicht tussen wonen, werken en natuur. Alle plannen en voorstellen worden getoetst aan hun economische, ecologische en sociale effecten (people, planet, profit).

Daarbij denken en handelen we in Heusden in de eerste plaats regionaal en provinciaal, landelijk waar dat mogelijk is en lokaal waar dat nodig is. Zo vanzelfsprekend als het is dat Nederland niet zonder Europa kan, zo kan de gemeente Heusden niet zonder Den Haag, de provincie en de gemeenten in de regio.

Dat geldt zowel op planologisch gebied, als op cultureel en landschappelijk gebied.

Samenwerking met de omliggende gemeenten is noodzakelijk om als zelfstandige groene gemeente te blijven voortbestaan, los van Waalwijk en Den Bosch.

De structuurvisie is onlosmakelijk verbonden met het planologisch beleid van de provincie.

Bij de onontkoombare verstedelijking van de gemeente Heusden is het noodzakelijk dat een contingent woningen van de gemeente Den Bosch wordt overgenomen. De gemeente Heusden is al decennia een gemeente die veel mensen van buiten haar grenzen een woonplek biedt.

Op landelijk terrein hebben wij te maken met de wegen en infrastructuur. Die staan in Heusden voor een groot deel letterlijk en figuurlijk haaks op de groene corridors. Dat zijn reële conflictpunten zowel voor het verkeer als voor de natuur. Momenteel wordt daar door de gemeente te gemakkelijk overheen gestapt. Zie ook onder 'ruimte'.

Milieu

De gemeente kan veel doen voor het milieu. Zo kan ze zelf als gemeente eigen bestedingen nastreven, zoals groene stroom, duurzaam inkopen en CO₂-neutraal werken. Verder kan ze het milieu verbeteren door het gedrag van burgers en bedrijven te beïnvloeden met voorlichting, subsidies en met regels.

D66 Heusden stelt voor de volgende concrete plannen uit te voeren:

Duurzaam bouwen

- o De gemeente moet streven naar CO₂-neutrale woningen in Geerpark en Vijfhoeven-IV.
- o Nieuwe bedrijfsterreinen zo veel mogelijk CO₂-neutraal bouwen, in het bijzonder door bedrijfsoverschrijdend energiebeheer.
- o Verwaarloosde bedrijventerreinen, zoals de oude gemeentewerf, de Vliedberg en Groenewoud dienen met voorrang te worden opgeknapt.

Duurzaam energiebeheer

- o Alle gemeentelijke diensten streven ernaar klimaatneutraal te opereren.
- o De gemeente geeft meer voorlichting aan particulieren en bedrijven op het gebied van energiebesparing en het gebruik van duurzame energiebronnen.
- o De gemeente verstrekt informatie en subsidies (o.a. Vlagheidefonds) voor investeringen in duurzame energie (zonnepanelen, aardwarmte, spaarlampen, ...)
- o De gemeente stelt een heffing in op lozing van restwarmte bij bedrijven.
- o De gemeente past een differentiatie van de OZB en bouwleges toe, niet naar marktwaarde, maar naar energieverbruik.

Duurzaam waterbeheer

- o De gemeente zet erop in de waterverspilling terug te dringen, onder meer door de inzet van actieve voorlichtingsteams.
- o De gemeente gaat door met het hemelwater niet direct het vuilwaterriool in te laten lopen, door meer gescheiden riolering, meer waterdoorlatende elementenverhardingen, aanleggen van retentievijvers (waterberging) in de wijken en subsidie op grasdaken.
- o Grasdaken helpen om de piekbelasting van het rioolstelsel te verminderen en ze verbeteren bovendien het microklimaat in de bebouwde omgeving.

Afval

D66 Heusden zet zich in om de totale hoeveelheid afval te verminderen en daarnaast om een groter deel van het overblijvende afval te recyclen.

De totale hoeveelheid afval is te verminderen door:

- o als gemeente meer voorlichting te geven;
- o meer afval te recyclen;
- o centraal afval te verzamelen en centraal te scheiden + te recyclen;
- o containers voor papier, glas, (blik), textiel, kunststof en organisch afval te plaatsen in winkelcentra en op andere strategische plekken waar gratis gedeponeerd kan worden; dit zal ook ontwijkgedrag van Diftar verminderen;
- o kunststof afval ophalen aan huis, tweemaal per maand in gratis te vertrekken afvalzakken, de zakken zijn te verkrijgen bij supermarkten;
- o de nadelen van Diftar op te heffen door de groene bak in de zomermaanden iedere week te legen, en door een reinigingswagen voor het reinigen van de geleegde bakken achter de vuilnisauto aan te sturen.

Natuur- en landschapsontwikkeling

De gemeente heeft als taak actief mee te werken aan provinciale plannen op het gebied van natuur- en landschapsontwikkeling: Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Agrarische Hoofdstructuur (AHS) en Natura2000.

De natuurgebieden die de gemeente in eigendom heeft (Haarsteegse wiel, Roeivijver, Haverkampen met visvijver en Van Greunsven Park) zijn in eigen regie te ontwikkelen, onder andere door beheersplannen op te stellen, wandelpaden aan te leggen, en infoborden en afvalbakken te plaatsen. Bij de natuurgebieden die niet in eigendom van de gemeente zijn stimuleert de gemeente dezelfde aanpak.

Herstellen en uitbreiden van het slagenlandschap

De gemeente moet bestaande cultuurhistorische en ecologische waarden én landschappelijke kwaliteiten (NMH) inventariseren en beschrijven, en hiervoor beheersplannen opstellen.

Natuureducatie

De gemeente kan activiteiten op dit gebied organiseren en/of steunen. Daarbij kan zij streven naar een convenant tussen alle betrokken instanties (kinderboerderij, Natuur- en Milieuvereniging Heusden, IVN de Waerdman, scholen, gemeente, et cetera).

Openbaar groen

- o Bied uitdagingen en meer beweging (overgewicht!) aan opgroeiende kinderen door o.a. bomen en hutten te plaatsen
- o Maak van elke straat een laan, oftewel: plant daar waar mogelijk bomen.
- o Organiseer buurtgroen-comités en geef ze daadwerkelijk budget en bevoegdheden.
- o Zorg voor compensatie van groen bij kappen.

Snelverkeer

Ernstige verkeersongelukken komen in de gemeente helaas veel voor. De aard van de ongelukken is zeer divers, evenals de locatie waar de ongelukken plaatsvinden. In een relatief groot percentage is sprake van eenzijdige ongevallen, dus niet van aanrijdingen tussen twee verkeersdeelnemers. In 98% van de ongelukken is menselijk handelen (alcohol, te hoge snelheid, onvoorzichtigheid en onoplettendheid) uiteindelijk de oorzaak. Niet het falen van de gemeentebestuur.

D66 is voor het uitvoeren van de aanbevelingen die gedaan zijn in de Corridorstudie A59 om de doorstroming, verkeersveiligheid en leefbaarheid van de omgeving te verbeteren. We streven naar minder schadelijke stoffen, minder geluidsoverlast en verbetering van bereikbaarheid en veiligheid.

Er is een bereikbaarheidsplan nodig, inclusief hoogwaardig openbaar vervoer, vóóordat begonnen wordt met het bouwen aan Geerpark en Vijfhoeven IV.

Daarnaast stelt D66 Heusden de volgende verkeersmaatregelen voor:

- o Méér snelheids- en alcoholcontroles, vooral op gevaarlijke wegen in het buitengebied.
- o Betere handhaving van parkeerregels. Foutgeparkeerde auto's zijn nogal eens de oorzaak van irritaties, kleine aanrijdingen en ongelukken. Ze belemmeren vaak het uitzicht en dus de veiligheid op aansluitingen van straten en uitritten.

- o Meer 30- en 60-km-zones instellen.

Langzaam verkeer

Fietsen is op de korte afstanden de snelste manier om je te verplaatsen. Fietsen is daarnaast milieuvriendelijk en gezond: het produceert geen geluid en schadelijke gassen, en gaat bewegingsarmoede en vetzucht tegen. D66 Heusden streeft daarom naar een toename van het fietsgebruik op de korte afstand door een fijnmazig netwerk aan te leggen van gescheiden fietspaden (geen fietsstroken).

Concreet stellen we het volgende voor:

- o Er komt een apart budget voor fietsbeleid binnen de begroting.
- o Bij nieuwbouw van wijken richt de gemeente deze fiets- en wandelvriendelijk in en krijgen deze wijken een vrije fietsbaanverbinding met de centra van de dorpen.
- o De gemeente zorgt voor voldoende en kwalitatief goede fietsparkeervoorzieningen in de centra, in de wijken en bij publieksvoorzieningen.

De gemeente legt de volgende vrijliggende fietspaden aan:

- o Vlijmen - Cromvoirt (Vendreef)
- o Nieuwkuijk - Cromvoirt (Nieuwkuijksestraat)
- o Vlijmen/Haarsteeg - Engelen (Tuinbouwweg)
- o Vlijmen - Drunen (Tuinbouwweg) - Den Bosch
- o Waalwijk – Den Bosch (langs de zuidelijke randstructuur)

De gemeente verbetert de veiligheid op de volgende locaties:

- o Voorrang voor fietsers op de rotonde in Nieuwkuijk
- o Kruising Abt van Engelenlaan – Mandemakers
- o Hinderlijke barricades verwijderen op Touwslager/Het Hoog.
- o Kruising Vlijmense Dijk – Biessertweg (voorrang voor fietspad moet wettelijk!)
- o Zo veel mogelijk (en gefaseerd) vervangen van fietsstroken door vrijliggende fietspaden
- o Aanleg tunneltje Elshout – Oudheusden
- o Verkeersdrempels niet over de volledige breedte van de weg, zodat fietsers vrije doorgang kunnen hebben.

Openbaar vervoer

Er moet een goed en betaalbaar openbaar vervoersysteem voor iedereen zijn. Vooral in de richting van Tilburg en Breda is het nu een beproeving om met de bus te gaan. Als regelmatige buslijnen niet mogelijk zijn, dan dient een flexibeler systeem ingezet te worden.

D66 streeft naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Samenleving

D66 vertrouwt op de eigen kracht van mensen

In de gemeente Heusden bestaat het cluster Samenleving uit de volgende werkvelden: onderwijs, sport, cultuur en toerisme, werk en inkomen, zorg en welzijn.

De eigen kracht van mensen loopt als een rode draad door het denken van elke D66'er.

Dat maakt D66 echter niet tot een partij die alléén de individuele ontplooiing van het individu nastreeft. D66 beseft dat het individu tot zijn recht komt in een maatschappij waarin plaats is voor verschillende typen mensen. Mensen hebben een boeiende en bindende samenleving nodig om zich als individu te ontwikkelen, te onderscheiden en respectvol samen te leven met anderen.

Vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens zijn fundamentele waarden van onze samenleving. Het is de opgave om vrijheid en gelijkwaardigheid in de politiek gestalte te geven. Wij doen daartoe enkele voorstellen verderop in dit hoofdstuk.

Onze samenleving is niet een uniforme samenleving. Ieder mens leeft in meerdere samenlevingsverbanden. Nederlanders zijn ook Europeanen. Globalisering en Europese eenwording hebben grote invloed op ons dagelijkse leven. Denk maar aan de kredietcrisis en de euro.

Elders in dit verkiezingsprogramma wijzen wij erop dat ook de provincie invloed heeft op onze gemeentelijke samenleving, vooral op planologisch gebied. Planologisch hebben de aanpalende gemeenten elkaar nodig bij de vormgeving van de structuurvisie van de gemeente. D66 vindt het terecht dat er in de gemeente Heusden extra woningen gebouwd worden omdat de gemeente Den Bosch geen ruimte meer heeft.

D66 streeft naar een participatiemaatschappij

D66 wil stimuleren dat iedere burger deel uit maakt van meerdere sociale verbanden, want alleenstaande mensen hebben het in veel opzichten moeilijker in de maatschappij. Speciale aandacht gaat daarbij in de gemeentepolitiek uit naar groeperingen die lichamelijk, geestelijk en sociaal kwetsbaar zijn. Alle burgers horen er(gens) bij, ongeacht geslacht, ras, huidskleur enzovoort.

D66 is echter alleen maar voorstander van de verzorgingsstaat als het individu en zijn sociale omgeving er zelf ook alles aan doet om op eigen benen te staan en deel te nemen aan sociale verbanden. D66 is er voor de sterken en voor de zwakken in de samenleving, maar gelooft dat elk mens, sterk of zwak, ook een eigen kracht heeft. Bijna niemand is langdurig

zonder eigen wil of kracht. Wie dat wel is, moet onze volledige steun krijgen.

Voorstellen

Wij geven achtereenvolgens onze opvattingen en acties op de volgende terreinen:

- o Buurt als vitale samenleving
- o Bevordering van participatie van kwetsbare groepen
- o Arbeidsmarkt en werkgelegenheid
- o Cultuur en media
- o Gezondheid en bewegen
- o Jeugdbeleid
- o Onderwijs

Buurt als samenleving

Buurten zijn kleinschalige gemeenschappen. Overdag lijken ze vooral van kinderen en ouderen, in het weekend en 's avonds zijn ze van iedereen. De afgelopen vijftig jaren zijn wijken uniformer geworden. Wonen en werken zijn gescheiden, evenals wonen en sportief bewegen, en (vaak) wonen en maatschappelijke dienstverlening (door schaalvergroting). Dat alles is het gevolg van het te rationeel benaderen van de samenleving.

D66 wil de vitaliteit in de buurtgemeenschappen terug door:

- o wijkraden in te richten die op het terrein van zorg, welzijn, veiligheid en omgeving de gesprekspartner zijn van de gemeente;
- o de huidige verknipte zorg te vervangen door buurthulp: kleine teams van professionele hulpverleners (wijkverpleegkundige, thuiszorg) die kwetsbare inwoners ondersteuning bieden;
- o waar mogelijk wijkcentra in te richten, waarin meerdere vormen van dienstverlening worden uitgevoerd en waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten. Te denken valt daarbij aan het samenbrengen van brede scholen, buurthuis, kinderopvang, speelruimte in een multifunctioneel gebouw;
- o vrijwilligerswerk te bevorderen door een kleine organisatie in het leven te roepen die vrijwilligerswerk stimuleert. De gemeente levert de ruimte en deeltijdmedewerkers. Samen met mbo-studenten (stage) werven zij vrijwilligersplaatsen en vrijwilligers die dit vrijwilligerswerk kunnen uitvoeren tegen een kleine vergoeding. De vergoedingen worden geworven bij bedrijven, maatschappelijke instellingen en inwoners. Jeugd die vrijwilligerswerk verricht doet daarmee ook maatschappelijke ervaring op;
- o meer blauw op straat in risicovolle wijken;
- o parkeerproblemen op te lossen;
- o in elke wijk een speel- en beweegruimte te realiseren.

Jeugdbeleid: niet meer langs elkaar heen werken

Drie jaar geleden heeft de gemeente een integraal jeugdbeleidsplan opgesteld. Zelfs de oppositie steunde dit plan. Nu, drie jaar later, constateert een extern bureau dat de uitvoering ernstig tekortschiet. Hoe kan dat?

De gemeente stuurt de betrokken hulpverlenende instellingen onvoldoende aan. Het is weer het oude liedje in de hulpverlening: ieder werkt voor zich en allen werken langs elkaar heen. Nu is het ook moeilijk om op het terrein

van de jeugdhulpverlening alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. Dit is overal een probleem, maar de gemeente Heusden is erg hardleers. Er wordt met weinig verve aan bureaus voor jeugd en gezin gewerkt.

D66 Heusden stelt een integrale aanpak van jeugdproblematiek voor; het gaat dan om jeugdcriminaliteit, vandalisme en verslaving. Deze integrale aanpak wordt gekenmerkt door ketenzorg, waarbij voor elke problematiek aparte ketens van zorg georganiseerd worden. Zo'n aanpak zal sneller leiden tot een hechte samenwerking in de praktijk tussen professionele hulpverleners, politie/justitie en informele instellingen voor de jeugd, zoals sport- en muziekverenigingen.

Daarnaast bevordert D66 deelname van de jeugd aan sportieve en culturele activiteiten. In de huidige tijd van jeugdwerkloosheid moet de deelname van jeugd aan scholing en vrijwilligerswerk worden bevorderd.

Daardoor zullen de deelname aan sportbeoefening en de waardering voor voorzieningen en activiteiten voor de jeugd toenemen. Het aantal geweldsdelicten, diefstal en jeugdcriminaliteit zal afnemen. En dit alles zal dan terug te vinden zijn in betere cijfers (prestatie-indicatoren) in de wijkatlas Heusden van 2013..

Daarnaast is D66 voor het creëren van multifunctionele veldjes in de vorm van Cruiff-courts. Of iets dat daar op lijkt.

Jeugdigen die door wat voor oorzaak dan ook (verslaving, thuissituatie, gezondheid) in een crisissituatie verkeert verlangen een humane opvang. Tot dusver kwamen deze jongeren in Den Bosch terecht, in zogenaamde hostels. D66 vindt het beter als de Heusdense jeugd in Heusden, dichterbij huis, wordt opgevangen. Bovendien komen de problemen en kosten dan niet bij de centrumgemeente terecht.

Cultuur en media: participatie voor iedereen

Cultuur gedijt vooral in een open gemeenschap, zonder beperkingen. Menigeen denkt bij cultuur aan kunst. Maar cultuur is meer. Ze verbindt mensen en is een verzameling van uitingen die voortkomen uit levensbeschouwingen en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze uitingen treffen we aan tijdens ons werk en in onze vrije tijd, in kranten, televisie, verenigingsleven, kortom in alles wat door de samenleving wordt voortgebracht.

Cultuur is moeilijk te benoemen. Onze cultuur vertoont ook een grote diversiteit naar afkomst, belevingswereld, mate van maatschappelijke participatie. Iedere burger kan kennismaken van en deelnemen aan onze diverse vormen van cultuur. Veel media bevorderen deze participatie. In onze gemeente zijn dat de plaatselijke pers, HTR en internet. Deze media hebben een beperkt bereik. Zij zijn vooral aanvullend op landelijke en bovenregionale media, en zijn met name van belang voor doelgroepen die door de landelijke en regionale media niet bereikt worden. Veel burgers lezen geen landelijke of regionale pers. De inhoud van deze pers is voor hen een 'ver-van-mijn-bedshow'. Dit geldt ook voor het theateraanbod in de gemeente.

Het plaatselijke publiek vraagt een andere programmering dan de schouwburgen van Den Bosch en Waalwijk.

De Voorste Venne dient vooral een gemeenschapshuis te zijn dat de regionale kunst- en cultuuruitingen promoot. Daarnaast dient het de kunst- en cultuuruitingen van buiten de regio binnen te halen om de cultuur van de gemeente te vitaliseren.

Het betekent dat de Voorste Venne, als cultureel centrum van de gemeente, een inspirerend aanbod dient te hebben waarin professionele en amateuristische cultuuruitingen een kans krijgen.

D66 Heusden wil daarnaast meer evenementen in de gemeente organiseren. Te denken valt daarbij aan een openluchttheater in de vesting, bijvoorbeeld bij het kasteel of de vismarkt. Ook de ruimte bij de molen in Nieuwkuijk leent zich voor diverse evenementen. D66 adviseert een Raad voor cultuur in het leven te roepen, waaraan vertegenwoordigers van bestaande culturele organisaties (waaronder media) en particulieren (zoals vrijwilligers en kunstenaars) deel uitmaken en die jaarlijks een cultuur- en evenementenplan opstellen.

D66 is voor het voortbestaan van 'de Voorste Venne'. Er zal een diepte-investering dienen plaats te vinden.

Bevordering van de participatie van kwetsbare groepen

D66 stelt als doel om de deelname aan verenigingen en vrijwilligerswerk duidelijk te laten toenemen, vooral van kwetsbare bevolkingsgroepen.

Het cijfer voor voorzieningen en activiteiten voor ouderen en voor welzijnsvoorzieningen zal in de wijkatlas Heusden 2013 hoger moeten zijn dan in 2009. Resultaatmeting is een voorwaarde voor elk beleidsplan, hoe bescheiden ook.

De gemeente heeft het WMO-beleid (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) uitgesplitst over veel beleidsterreinen. Een integrale aanpak van de *zorgzame samenleving* ontbreekt. In feite bestaat het WMO-beleid uit een reeks ambities en doelstellingen; een reeks zonder samenhang.

D66 Heusden wil dat er een integrale aanpak van de WMO plaatsvindt. Kern van de WMO is het streven om mensen zo veel en zo lang mogelijk te laten meedoen in de maatschappij. Het gaat daarbij vooral om kwetsbare burgers die zich door ziekte of tegenslag moeilijk kunnen handhaven.

In feite dient elk beleid op het terrein van welzijn, zorg en wonen vanuit dit doel vormgegeven te worden. Zo kan sport er in belangrijke mate aan bijdragen, dat mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, senioren en allochtone groepen daadwerkelijk deelnemen aan de samenleving. Veel verenigingen in de gemeente kunnen daarin een rol vervullen en ook professionele, hulpverlenende instellingen.

Informele zorgverleners, zoals mantelzorgers en vrijwilligers, bieden het grootste reservoir aan zorg. Informele zorg maakt ruim 70 procent van de zorg uit en is daarmee de belangrijkste 'participatieleverancier'.

D66 wil dat de gemeente op elk beleidsterrein van de WMO (wonen, zorg, welzijn) expliciet als doel stelt dat kwetsbare groepen en individuen zo veel

en zo lang mogelijk meedoen in de maatschappij. Daarbij moet als uitgangspunt dienen dat niet de gemeente en de professionele hulpverleners alleen of hoofdzakelijk verantwoordelijk zijn voor de participatie van de inwoners. Ook de maatschappelijke organisaties en inwoners moeten daarin hun verantwoordelijkheid nemen.

Gezondheid en bewegen: weg met overgewicht

Een van de grootste bedreigingen van de gezondheidszorg is obesitas. Sluipenderwijs neemt het overgewicht van de inwoners toe: 10 procent - met grote verschillen tussen verschillende milieus.

Tot op heden werkt de gezondheidszorg vooral reactief en beperkt zich tot voorlichting (een groot deel van de inspanningen van de GGD Midden-Brabant). Daarnaast zijn er allerlei losse initiatieven. Deze activiteiten leiden in de praktijk tot weinig structureels.

D66 stelt voor om een omvattend project 'Gezond eten en bewegen' te organiseren. In dit project werken gemeentelijke gezondheidsinstellingen, GGD Midden-Brabant, sportverenigingen, regionale media, onderwijsinstellingen, supermarkten samen om de bevolking te stimuleren tot een ander, gezonder voedselpatroon en tot meer bewegen.

D66 Heusden stelt waarderingssubsidies beschikbaar voor verenigingen die de deelname van kwetsbare groepen aan het verenigingsleven vergroten.

De speelruimtes in wijken wordt zo ingericht dat spelen weer avontuurlijk wordt: weg met de steriele gazons en wipkippen. In plaats daarvan aanplanting met struiken en bomen en een omgeving die uitnodigt tot bewegen en samenscholen.

Daardoor kan het overgewicht van de jeugd teruggedrongen worden met 5 % in de wijkatlas Heusden 2013.

Arbeidsmarkt en werkgelegenheid: meer zelf ondernemen

In de huidige tijd is er sprake van toenemende werkloosheid.

Het heeft er veel van weg dat de gemeente alleen de reguliere middelen ter bestrijding van de werkloosheid inzet. Dat levert slechts beperkte resultaten op. Het gevaar dreigt weer dat een groep jongeren en 55-plussers de komende jaren verloren worden voor de arbeidsmarkt.

D66 wil de volgende aanvullende maatregelen treffen:

- Het naar voren halen van de projecten Geerpark en het Centrumplan Vlijmen;
- Het inrichten van een mobiliteitscentrum, om ontslagen medewerkers direct weer in het arbeidsproces op te nemen;
- Het financieren van omscholing van werkloze medewerkers;
- Het creëren van vrijwilligerswerk voor moeilijk plaatsbare werkloze jongeren;
- Het financieel stimuleren van vervolgoopleidingen voor werkloze afgestudeerden, in samenwerking met ROC's;
- Het stimuleren en ondersteunen van zelfstandig ondernemerschap.

Op deze plaats in het concept-programma stond een passage die bij nader inzien als een valse verkiezingsbelofte werd beoordeeld. Daarom is zij geschrapt.

In Drunen bevindt zich een concentratie van non-ferro bedrijven, die zich hebben verenigd onder de naam Metal Valley.

Metal Valley heeft tot doel de innovatie en R&D op het gebied van hoogwaardige non-ferro producten te stimuleren, en zich meer en meer te ontwikkelen als een kenniscentrum op het non-ferro gebied. Hierin leidend zijn de wensen van zijn klanten, die voor het ontwikkelen van nieuwe high tech producten en het oplossen van hun problemen in Metal Valley een uitstekende partner hebben.

De drie stichters LDM, Sapa en Wärtsilä hebben een lange historie in de regio, en hebben zich de laatste decennia ontwikkeld tot spelers van wereldformaat op het gebied van high tech non-ferro solutions. Met 1.500 werknemers en honderden miljoenen omzet is Metal Valley een belangrijke invloedsfactor in de regio, reden om nauw samen te werken met de overheden, zoals de gemeente Heusden en de Provincie Noord-Brabant, en de diverse opleidingscentra, zoals ROC's en universiteiten.

De gemeente dient actief bij te dragen aan het benutten van de kansen die Metal Valley biedt.

De gemeente stimuleert, in het algemeen, groen ondernemerschap.

Onderwijs: betere kwaliteit

Onderwijs is voornamelijk een taak van de landelijke overheid. Op gemeentelijk niveau is het gemeentebestuur verantwoordelijk voor openbaar onderwijs. Het gemeentebestuur heeft zitting in het bestuur Scala, een bestuur dat alle scholen voor primair en speciaal basisonderwijs bestuurt. Op enkele terreinen kan de gemeente wel degelijk invloed uitoefenen.

D66 Heusden wil daarnaast de volgende maatregelen treffen:

- o De kwaliteit van de voorschoolse educatie moet omhoog, vooral om kwetsbare groepen beter voor te bereiden op het primaire onderwijs en om in een vroegtijdig stadium specifieke leertekorten en -stoornissen te signaleren en te behandelen;
- o Scholen kunnen beter wortelen in de lokale gemeenschap door samenwerking te realiseren tussen scholen en culturele instellingen en (sport-/natuur-)verenigingen.
- o In het bestuur van Scala en het d'Oultremont-college willen we aandringen op een afzonderlijke ouderraad.

Deze maatregelen hebben als doel om de doorstroming voor de gemiddelde leerlingen naar havo en ROC aanzienlijk te verbeteren en leerstoornissen op een vroeger tijdstip te gediagnosticeren.

Cultuur en toerisme

Heusden is kort geleden een toeristische attractie kwijtgeraakt: het land van Ooit. Het toerisme zou kunnen worden gestimuleerd door uitbreiding van de jachthaven, het organiseren van evenementen in Heusden-Vesting en de aanleg van een camping in het buitengebied.

Ruimte

Beleidsvelden

Het cluster Ruimte omvat in de gemeenteraad van Heusden de ruimtelijke inrichting van de gemeente, ofwel bouwen en wonen, en openbare orde en veiligheid.

De ruimtelijke inrichting krijgt vorm door het opstellen en invullen van ruimtelijke plannen, zoals het bestemmingsplan, het provinciale streekplan en het gemeentelijke structuurplan. Alle activiteiten die op de een of andere manier ruimte vragen, moeten daaraan worden getoetst.

Ruimte is schaars. Beter gezegd, in Nederland concurreren de activiteiten die ruimte vragen met elkaar. Een goede ruimtelijke inrichting is een voorwaarde voor een goed functionerende lokale gemeenschap. De behoeftes aan wonen, werken, recreëren en verkeer en vervoer moeten door de gemeente op een adequate manier worden beantwoord. Deze genoemde activiteiten leggen, deels in competitie met elkaar, een groot beslag op de beschikbare ruimte. Daarbij gaat het uiteindelijk niet alleen om functionaliteit, maar óók om zaken als hinder, beeldkwaliteit, belevingswaarde en welzijn.

Onderwerpen die op dit moment in de planfase zijn:

- Het Ei van Drunen
- Het Land van Ooit
- Het Geerpark
- Het Centrumplan
- De Structuurvisie (Waalboss, EHS, Natura2000, wel of geen kassen, aansluitingen op A59)
- A59 corridorstudie /visieboek

Veel lokale plannen hebben ook een bovenlokale dimensie. Beslissingen die het Rijk neemt of nalaat te nemen werken, net als provinciale plannen of plannen van aangrenzende gemeentes, vaak door op het grondgebied van onze gemeente. Daar moet de gemeente Heusden op reageren.

Omgekeerd geldt menigmaal dat ruimtelijke plannen die in onze gemeente worden ontwikkeld en uitgevoerd, veranderingen teweeg kunnen brengen in naburige gemeentes. Daarbij moet van tevoren worden bedacht of de verschillende partijen deze effecten als positief of negatief zullen ervaren. Voor het ruimtelijk beleid zijn er veel regels en randvoorwaarden; het aantal vrijheden is beperkt.

Dit alles laat onverlet dat de gemeente Heusden haar eigen ruimtelijke voorkeuren moet kunnen blijven nastreven. Heusden is geen eiland in de provincie Noord-Brabant, maar een zelfstandige gemeente.

Wonen

De gemeente Heusden heeft een provinciale taakstelling als het gaat om de bouw van nieuwe woningen. Deels gaat het om de doorstroming van de eigen bewoners, deels om een overloop uit Den Bosch en voor de rest uit andere delen van de provincie of het land. Er is per saldo nog steeds een netto migratiestroom van de Randstad naar Noord-Brabant. Zelfs als die provinciale taakstelling er niet zou zijn, gaat het nog niet aan om te stellen dat Heusden er alleen voor de Heusdenaren zou moeten zijn, Nieuwkuijk voor de Nieuwkuijkers of Bokhoven voor de Bokhovenaren. De lokale politiek wordt, tien jaar na de samenvoeging tot één gemeente Heusden, helaas vaak en nog steeds gedomineerd door historische tegenstellingen tussen de diverse kernen. D66 ziet het ruimer en kijkt ook over de gemeentegrenzen.

Woningniewbouw is nodig om het bevolkingsaantal en de kwaliteit van de woningvoorraad in Heusden op peil te houden, om voorzieningen en infrastructuur op peil te houden en de gemeente aantrekkelijk te laten blijven voor de huidige bevolking, voor het nageslacht en voor nieuwkomers.

Moet Heusden dan nog groeien?

Het woord 'moeten' is niet op zijn plaats. Vanuit gemeentelijk perspectief geredeneerd zou een bescheiden groei het meest wenselijk zijn. Bevolkingskrimp ('ontvolking') leidt tot veel vervelender problemen: winkels en voorzieningen verdwijnen, de gemeentekas raakt eerder leeg. Tal van gemeentes hebben daar nu al mee te maken.

Heusden is een groene gemeente die tegen een provinciehoofdstad aanligt en bovendien in de nabijheid van een hoofdverkeersader (A59). Dat maakt Heusden tot een aantrekkelijke vestigingsplaats voor burgers en bedrijven.

Vanuit provinciaal perspectief is een iets meer dan bescheiden groei van het aantal woningen daarom wel wenselijk.

De woningbouw in Waalboss blijft feitelijk achter bij de behoefte. Er is daar blijkbaar weinig ruimte, weinig geld en weinig besluitvaardigheid. Tegen die achtergrond is het logisch dat de poorten voor nieuwbouw in met name Vlijmen en Drunen op een kier worden gezet. Heusden is echter geen groeikern met ambitieuze doelstellingen. Dat past niet bij ons landelijke karakter.

Er zijn in Heusden, vooral in de kernen, met het oog op de naderende vergrijzing te weinig seniorenwoningen voor ouderen die zelfstandig willen blijven wonen. Het gaat hierbij vooral om aangepaste huisvesting voor ouderen met lagere en middeninkomens. D66 Heusden vindt dat ouderen die dat willen zolang mogelijk zelfstandig moeten kunnen blijven wonen in hun eigen woonomgeving en is daarom voor de bouw en aanpassing van méér woningen die ook geschikt zijn voor ouderen.

Verkeer

Het wegverkeer kan worden onderscheiden in:

- Verkeer in een dorp of wijk
- Verkeer tussen dorp en stad
- Doorgaand verkeer

Andere vormen van verkeer zijn nauwelijks relevant in onze gemeente. Geen verkeer en vervoer over water, geen vliegvelden, geen treinverkeer.

Het is erg gemakkelijk om te zeggen dat we minder verkeer willen of autoluwe woonwijken. De cijfers laten zien dat het verkeer (en daarmee gepaard gaande ruimtebeslag, hinder en vervuiling) nog steeds groeit. Minder meer zou al mooi zijn (afvlakking van de groei). Verkeer is niet alleen een noodzakelijk kwaad, het vervult óók verschillende behoeftes.

But you can't have the cake and eat it.

Het verkeer is in veel kernen van de gemeente Heusden problematisch, vooral omdat de oorspronkelijke ontsluitingswegen nog goeddeels zijn uitgelegd in de tijd van paard en wagen. Door groei van de bevolking en het autobezit neemt de verkeersdruk en het ruimtebeslag snel toe.

Wegen nemen niet alleen de ruimte in waarop ze zijn gebouwd. Het wegverkeer is vaak op honderden meters afstand te horen. Het naleven en controleren van de maximumsnelheid maakt de weg als het ware smaller. Verbindingswegen vormen over een grote lengte fysieke barrières.

**Het wegennet in
Heusden staat
ècht haaks op de
ecologisch
hoofdstructuur**

D66 is tegen de geplande nieuwe randweg aan het oosten van het dorp. Hier dreigen het machtige Rijkswaterstaat en de grote gemeente Den Bosch de gemeente Heusden een 'oplossing' op te dringen die de ecologische structuur ernstig aantast en een rust- en ruimtebuffer tussen twee gemeentes opoffert. D66 vindt het onacceptabel dat deze ecologische bufferzone ondergeschikt wordt gemaakt aan het verkeer.

Dit moet echt anders!

Ook stilstaand verkeer neemt plaats in. Auto's staan gemiddeld voor 95 % van de tijd stil. Zouden we alle personenauto's die Heusden rijk is op één grote parkeerplaats achterlaten, dan is daarvoor al circa 40 hectare nodig. Bovendien moeten we ons realiseren dat één parkeerplaats per auto in de gemeente niet voldoende is, want we willen wonen én winkelen én recreëren én werken. De ruimte die iedere bewoner nodig heeft, wordt dus fors groter.

In een eerste benadering kan worden gesteld dat een vierkante kilometer van deze gemeente uitsluitend wordt gebruikt voor het parkeren van auto's. Dat is heel veel en op veel plaatsen dan ook beeldbepalend.

Als Heusden zijn 'groene' karakter wil behouden dan is regulerend ruimtelijk beleid onafwendbaar, mede ter beteugeling en bestrijding van de verrommeling. Daarmee is niet gezegd dat de kastuinbouw moet verdwijnen of overal betaald parkeren moet worden ingevoerd. Er zijn voldoende alternatieven, zeker bij nieuwbouw.

Voorbeelden van alternatieven

- Als er gestapelde appartementen worden gebouwd, dienen er ten minste net zo veel parkeerplaatsen onder maaiveldniveau te worden gerealiseerd als het aantal voordeuren. Omdat het gemiddelde autobezit per huishouden inmiddels groter is dan een (en parkeergarages tamelijk duur), dient het surplus van de auto's van de woningeigenaren hoe dan ook op eigen terrein te worden geparkeerd, bij voorkeur uit het zicht. De stelregel moet zijn dat de bewoner betaalt voor de vierkante meters die zijn wagenpark in beslag neemt, of dat nu op de openbare weg is of op eigen terrein. Dat mag geen verschil maken. Als er parkeerplaatsen worden toegekend (via vergunningen of gebruiksovereenkomsten) dan is de bezettingsgraad er niet bij gebaat dat de toegekende rechten een-op-een aan een bepaalde plaats worden gekoppeld. Het moet zo zijn als in een openbare parkeergarage of bij de spoorwegen. Je koopt een kaartje en neemt een plaats in die nog vrij is. Is er geen plaats, dan moet je op zoek naar een alternatief. Welbeschouwd is de capaciteit voor 99,5 procent van de tijd voldoende. Capaciteit bouwen voor die laatste halve procent is excessief duur.
- Bij woningniewbouw, óók in de sociale sector, dient de regel te zijn dat bewoners op eigen terrein parkeren. Dat de sociale woningsector op allerlei manieren wordt bevorderd en gesubsidieerd is op zich geen verkeerde zaak. Verkeerd is wel dat parkeervoorzieningen voor die sector via publieke middelen worden gefinancierd en die van de vrije sector niet. In feite is dit subsidiëring van verrommeling en ondermijning van de duurzaamheidsdoelstelling. De duurzaamheidsdoelstelling moet altijd maatgevend zijn. Duurzaamheid duurt het langst.
- Vrachtauto's, bussen en auto's met een zogenaamd grijs kenteken dienen tussen zes uur 's avonds en zes uur 's morgens onder geen beding aan de openbare weg geparkeerd te staan, doch uitsluitend in aangegeven parkeervakken of op eigen terrein.
- Er is bijna geen term die zó wordt misbruikt als autoluw. Politici die wijken of centra met terugwerkende kracht autoluw willen maken oogsten vaak een storm aan protest. Het blijkt zeer lastig om door middel van ruimtelijk beleid het autobezit en autogebruik te sturen. In de meeste Vinexwijken is dat grotendeels mislukt. Wel kan de

gemeente randvoorwaarden scheppen waardoor het autogebruik verminderd wordt en het gebruik minder overlast veroorzaakt. De gemeente is maar in heel beperkte mate in staat om het rij- en parkeergedrag te beïnvloeden. Dat moeten de bestuurders zelf doen. Mensen onderkennen verkeerde gewoontes vaak niet en daardoor zijn ze moeilijk af te leren. Toch is de medewerking van de weggebruikers is onontkoombaar.

- o In de optiek van D66 moet de Vismarkt in Heusden-Vesting (voor het grootste deel van de tijd) vrij zijn van geparkeerde auto's.

Groene ruimte

Er zijn mensen die zich boos maken over bladeren die in de herfst van de bomen vallen of over vogels die vanuit die hoge positie op hun juist gepoetste lakwerk poepen.

De grote meerderheid van de bevolking waardeert het groen in deze gemeente echter des te meer. En niet alleen het groen van de ecologische hoofdstructuur, de natuur, het buitengebied en de bomen, maar ook dat van de weiden, de gazons, de perken, de parken, de lanen en de trapveldjes. Groen heeft een hoge belevingswaarde en daarmee ook een economische waarde.

Groene wijken zijn in het algemeen aantrekkelijker, leefbaarder en duurzamer dan steenachtige wijken. Iemand die in een laan woont, woont beter dan iemand die in een straat of steeg woont. Iemand die in een wijk met de naam '-park' woont, woont beter dan iemand die dat niet doet, al is er in de wijde omtrek geen park te bekennen.

Groenonderhoud kost geld. In veel gevallen kan echter worden berekend dat 'groen' desondanks een goede investering is, ook in economische zin.

Zoals gezegd, er zijn verschillende soorten groen die elkaar aanvullen en met elkaar in balans moeten zijn. Stedelijk groen kan nimmer onderdeel van een ecologische hoofdstructuur zijn, wat niet wegneemt dat de waardering voor beide groot kan zijn.

In de gemeente Heusden komen alle soorten van 'groen' in ruime mate voor. Dat is een van de onderscheidende kenmerken van de gemeente. Veel van die groene voorzieningen worden heimelijk of openlijk bedreigd, door woningbouw, glastuinbouw, bedrijvigheid, verkeersvoorzieningen, et cetera. Uiteindelijk gaat dat ten koste van de natuur, biodiversiteit en welzijn. Maar we moeten ook onder ogen zien dat Nederland nu 10 miljoen meer inwoners heeft dan aan het eind van de jaren 40 van de vorige eeuw, en dat die inwoners ieder voor zich en met elkaar veel meer ruimte nodig hebben dan toen.

D66 is een groene partij in een groene gemeente. D66 zal zich sterk maken voor het behoud van het groen en waar mogelijk voor de verbetering van de kwaliteit. Groen is vaak de sluitpost van de ruimtelijke planning. D66 pleit ervoor om bij het groen te beginnen en niet elke wijk of straat waar toevallig twintig boompjes staan meteen park of laan te noemen. Echt groen gaat over veel meer!

Kastuinbouw

De gemeente Heusden is onmiskenbaar een agrarische gemeente. Er zijn grondgebonden en niet-grondgebonden gewassen. De laatste vinden we vooral in de glastuinbouw. D66 acht verdere uitbreiding van de glastuinbouw in de gemeente Heusden ongewenst. De glastuinbouw moet worden geconcentreerd in industriële gebieden die door de provincie zijn aangewezen, en wel zodanig dat de vraag (en het overschot) van energie beter wordt geïntegreerd in de bedrijvigheid in de omgeving.

De glastuinbouw is een innovatieve bedrijfstak. Stimuleren van onderlinge samenwerking in plaats van alléén uitbreiding.

Ook samenwerking bevorderen met en tussen de hogere en middelbare agrarische scholen in Den Bosch.

Verrommeling

De gemeente Heusden wordt op allerlei plaatsen getroffen door verrommeling. Ook dit is taaie materie. Het is het beeld van de achterkant van bedrijven langs de A59, verlaten bedrijfsterreinen, in het gemeentegazon geparkeerde auto's, vuilnisbakken die te vol zijn, wegverhardingen met gaten en gft-afval dat langs de weg slingert.

Verrommeling tast de kwaliteit van de openbare ruimte aan. Het is een kwestie van mentaliteit, organisatie en faciliteit. D66 pleit voor een gemeentelijk masterplan tegen de verrommeling. Burgers en bedrijfsleven moeten bij de ontwikkeling en uitvoering een belangrijke rol in hebben.

Bedrijventerreinen

Het is niet nodig nieuwe bedrijventerreinen aan te wijzen. Er is nog voldoende te winnen op bestaande terreinen.

De gemeente concentreert zich op herinrichting en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, alvorens nieuwe aan te leggen.

Anders

Ja

D66

Sociaal-liberale richtingwijzers

D66 benadert de mens en maatschappij op een positieve manier. Wij vertrouwen erop dat mensen veel van de problemen die ze tegenkomen zelf kunnen oplossen. Maar reiken de helpende hand als dat eens niet lukt. Wij hebben en tonen respect voor onze medemens en uit zorg voor komende generaties stáán we voor duurzaamheid. We zijn niet bang om verder te kijken dan onze eigen gemeente. Ook zijn we bereid om lastige keuzes te maken.

En dat is hard nodig. Het zijn in veel opzichten zware tijden. Dan is voor velen de verleiding groot om hun heil te zoeken in oude patronen van schijnveeligheden en in schijnoplossingen.

In dit verkiezingsprogramma tonen onze standpunten welke problemen, uitdagingen en oplossingen wij in uw directe omgeving zien. De wereld staat de komende vier jaar niet stil. Ook ná de verkiezingen zullen er ongetwijfeld onderwerpen op de raadsagenda komen die we nu nog niet kunnen voorzien. Om u te laten beoordelen hoe onze D66 fractie hierop zal reageren willen we kort uitleggen hoe wij naar de mens en de maatschappij kijken.

Wij hanteren een vijftal richtingwijzers waarin elke D66-er zich herkent en waarmee de manier waarop we in het leven en de politiek staan beknopt is samengevat. Elk van de richtingwijzers afzonderlijk is zeker niet uniek voor het D66 gedachtegoed, maar het is de combinatie van juist déze vijf denkrichtingen die de mens en maatschappijvisie van D66 definiëren. Deze vijf richtingwijzers maken ook dat onze standpuntbepaling voor u als inwoner voorspelbaar is: onze standpunten komen voort uit één of meerdere van onze richtingwijzers.

De vijf sociaal-liberale richtingwijzers

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet. Mensen zijn zo creatief dat ze steeds opnieuw zelf oplossingen vinden. Wij willen dat de overheid deze kracht, vindingrijkheid en creativiteit van mensen ondersteunt en ruimte geeft. De sleutel voor verandering ligt bij mensen zelf en wij willen dat de overheid daarbij aansluit. Wat mensen voor zichzelf en anderen kunnen doen is veel belangrijker en effectiever dan wat de overheid kan doen.

Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit. Bij alles wat we doen, vragen we ons steeds af welke effecten dat heeft op anderen in deze wereld. Wij onderkennen dat Europa steeds meer ons binnenland wordt. Internationale samenwerking en economische vooruitgang zijn de sleutels naar een wereld met minder oorlog en conflicten. Daarbij handelen wij steeds pragmatisch, nuchter en op basis van feiten.

Beloon prestatie en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen. Wij streven naar economische zelfstandigheid voor zoveel mogelijk mensen en vinden dat mensen die uitmuntend presteren daarvoor een beloning verdienen. Wij willen een dynamische, open samenleving waarin iedereen de ruimte krijgt om zijn eigen beslissingen te nemen en iedereen zich op zijn eigen manier kan ontwikkelen. Wij vinden het vanzelfsprekend om welvaart met elkaar te delen. We willen dat zoveel mogelijk mensen meedoen in het maatschappelijk en economisch proces, want daar worden we allemaal beter van. Voor mensen die zichzelf niet kunnen redden dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen. Dat geldt voor de mensen om ons heen en voor onze omgeving. De aarde is niet van ons en dus geen gebruiksartikel. We willen stoppen met het uitputten en vervuilen van onze leefomgeving. We willen dat in de discussie over natuur en milieu niet het behoud, maar de aantasting van natuur en milieu gerechtvaardigd wordt.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst. Lichamelijke integriteit, geweldloze oplossing van belangenconflicten en een respectvol gehanteerde vrijheid van meningsvorming en uiting, inclusief respect voor onze democratische rechtsstaat, zijn voor ons centrale waarden.

Die waarden zijn universeel en zonder meer bovengeschikt.

Wij beschermen de grondrechten van onszelf en anderen.

Colofon

Bestuur D66 Heusden

Leo Hulsebos	voorzitter	lhulsebos@home.nl
Han Vonk	penningmeester	hanvonk@d66heusden.nl
Harry Nijenstein	secretaris	nijenstein@home.nl

Han Vonk:

"Wij spelen op de bal, niet op de man."

Han Vonk is lijsttrekker voor D66 in Heusden bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2010.

Kandidatenlijst D66 Heusden

1. Han Vonk
2. Leo Hulsebos
3. Harry Nijenstein
4. Dymph Vos
5. Jos Rooijmans
6. Felix van der Gein
7. René Bastiaans
8. Remco Weijers
9. Max Verhagen
10. Henk Lankhorst
11. Renée Lanser

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Denk en handel internationaal

Beloon prestatie en deel de welvaart

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Koester de grondrechten en gedeelde waarden